

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน
ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
FACTORS AFFECTING EFFECTIVENESS OF INTERNAL AUDIT OF PUBLIC
AUTONOMOUS UNIVERSITIES

มาลีรัตน์ พัฒนตั้งสกุล* กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์**
Maleerat Phattatangsakun* Kanoksak Sukwatanasinit**

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (3) เพื่อศึกษาผลกระทบของปัจจัยด้านบุคคลและด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และ (4) เพื่อศึกษารวบรวมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้รับตรวจและกลุ่มผู้ตรวจสอบภายใน จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้บริหารแบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (ANOVA) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์แปลผลและนำเสนอ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 40 ปี สมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาบัญชี เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ปฏิบัติการ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีหน้าที่ปฏิบัติงานในปัจจุบันด้านการตรวจสอบภายใน โดยมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยการตรวจสอบภายในสมัยใหม่โดยรวมอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนางานให้ทันสมัยและตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กรด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมและการประเมินผลตนเอง ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ และมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในโดยรวมอยู่ในระดับสูง ตามลำดับดังนี้ ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดความสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการควบคุมภายในที่ดี ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

* Master of Accountancy Program in Accountancy, Sripatum University

** Faculty of Accountancy, Sripatum University

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา สถานภาพการทำงาน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านบุคคลเกี่ยวกับหน้าที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน แตกต่างก็มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในที่ไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ พบว่า ด้านการพัฒนางานตรวจสอบให้ทันสมัยและ ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง ด้านการ ตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมและการประเมินผลตนเอง และด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้า และสร้างสรรค์ มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พบว่า ปัญหาจากการตรวจสอบภายใน บุคลากรมีจำนวนน้อยกว่า ปริมาณงาน ผู้ตรวจสอบภายในขาดความรู้ ไม่มีการพัฒนา อุปสรรค คือ สถานที่-เวลาของหน่วยรับ ตรวจสอบไม่เอื้ออำนวย ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ข้อเสนอแนะคือ ทีมตรวจสอบภายในควร เรียนรู้พัฒนาเทคนิคใหม่ เร่งสร้างบุคลากรให้มีทักษะ เชี่ยวชาญ ควรวางแผนการดำเนินงานอย่างมี กลยุทธ์รัดกุม รายงานผลการตรวจสอบให้ทันท่วงที่ไม่ล่าช้า

คำสำคัญ : การตรวจสอบภายในสมัยใหม่, ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1. To study on individual factors and aspects of modern internal auditing of the audited toward the effectiveness of internal audit of Autonomy University. 2, To study comparative the effectiveness of internal audit of Autonomy University. 3, To study the impact of individual factors and aspects of the audits toward the effectiveness of internal audit of Autonomy University. 4, To study the issues, obstacles and collection the problem about the internal audit of Autonomy University. The sample size was 398 auditors with different levels of positions. Data were analyzed by descriptive statistic; frequency, percentage, mean and standard deviation, and interential statistics; t-test, f-test (ANOVA) and Multiple Regression Analysis.

Findings indicated that the executive agencies and internal audit practitioners, financial accounting, procurement and internal audit of the Autonomous University of the State. Most are women older than 40 years were married. Education Level Bachelor graduation. A work status University staff, Operating/operational officer, worked for more than 10 years and has worked in the

field of internal audit. The result showed that the respondents gave high level to both 4 sides of the efficiency of internal audit which are the development to date and meet the objectives of the organization, risk-based audit approach, participative audit and control self assessment and proactive and constructive and gave very high level in the first side that is reducing losses from operations, good internal control, achievement and objectives and enhancing efficacy. The result after testing the hypothesis showed that the different sex, age, marital status, highest education level, disciplines studied, status of work, in the current position and work experience can affect the effectiveness of the different internal audit. Statistically significant at the 0.05. But the different of current duties can affect the effectiveness of the no different internal audit. Statistically significant at the 0.05. The result of model internal audit to both 4 sides is affecting the effectiveness of the internal audit, the overall statistical significance level 0.05. The results on problems, obstacles and suggestions showed that the problem the amount of the internal audit and the quantity of the jobs are not reasonable, the internal audits lack of the high technology knowledge. The obstacles from the auditing are the place of the clients is not comfortable and the clients don't have enough time for auditing, and does not supported from the management. The last the clients gave the useful suggestions for internal auditing these are the auditing team should improve, practice and study for the new technology knowledge. And develop the officer to be the specialist, should plan for the manpower and the operation strategy.

Keywords: Modern Internal Audit, The Effectiveness of Internal Audit

1. บทนำ

งานตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือที่สำคัญของฝ่ายบริหารในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานภายในส่วนราชการ เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด บทบาทที่สำคัญของงานตรวจสอบภายใน คือ การสนับสนุนส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในทุกระดับของหน่วยงานในส่วนราชการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าภายใต้การบริหารความเสี่ยงการควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล ความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน (Internal Audit Effectiveness) แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความถูกต้องรวดเร็วภายในระยะเวลาที่กำหนดและผลงานสามารถช่วย

ลดต้นทุนและเป็นประโยชน์ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างแท้จริง เพื่อมุ่งหวังให้ผลที่เกิดจากการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล หรือที่เรียกว่า "มหาวิทยาลัยนอกระบบ" คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่มีการบริหารจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ (Autonomous University) แต่ยังคงได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป (Block Grant) ที่รัฐจัดสรรให้เป็นรายปีโดยตรง เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา (Phuriwat Punyawuthiprida, 2556: 178)

ดังนั้น เพื่อให้การตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีการพัฒนาระบบการเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อต้องการทดสอบว่าปัจจัยการตรวจสอบภายในสมัยใหม่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในหรือไม่ อย่างไร โดยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และผู้รับตรวจของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลและด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
- 3) เพื่อศึกษาผลกระทบของปัจจัยด้านบุคคลและด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
- 4) เพื่อศึกษารวบรวมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลและด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อศึกษาผลกระทบของปัจจัยด้านบุคคลและด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และเพื่อศึกษารวบรวมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐรวมทั้งสิ้น 94,423 คน โดยแบ่งประชากรเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้รับตรวจ ได้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี พัสดุ และกลุ่มผู้ตรวจสอบภายใน ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3.3 ขอบเขตข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะกรณีปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยศึกษาความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่บุคลากรสายปฏิบัติการและผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเท่านั้น โดยในปัจจุบันมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่ประกาศผ่านร่าง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้ว จำนวน 20 แห่ง ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่สามารถนำไปอ้างอิงเป็นบทสรุปทั่วไปกับองค์กรอื่นได้ อีกทั้งในการนำผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานจริงย่อมต้องพิจารณาถึงปัจจัยและบริบทอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยที่เปลี่ยนแปลงด้วย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย

เป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ส่งทางระบบออนไลน์ และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ E-mail และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐรวมทั้งสิ้น 94,423 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดระดับความเชื่อมั่นในการเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่าง 95% โดยกำหนดความผิดพลาดไม่เกิน 5% หรือที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน

4.3 เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ตามกรอบแนวความคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert Scale) คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้

1) สถิติสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา (Descriptive Method Research) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) สถิติที่ใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการนำเสนอได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับสูง ตามลำดับดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนางานตรวจสอบให้ทันสมัยและตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น มหาวิทยาลัยตระหนักถึงสารสนเทศที่เสนอต่อคณะกรรมการและผู้บริหาร จะต้องคิดיעียงผู้บริหารและเสนอรายงานในเรื่องที่เป็นสาระสำคัญในการบริหารปรับปรุงงาน เป็นต้น

3.2 ด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง เช่น มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในได้พัฒนาทักษะ ความรู้ และความเข้าใจในการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือข้อผิดพลาดของกิจกรรม และมุ่งเน้นให้มีการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือความผิดพลาดของกิจกรรมเพื่อนำมาวางแผนการตรวจสอบภายใน เป็นต้น

3.3 ด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ เช่น มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีการนำเทคนิคหรือวิธีการตรวจสอบใหม่ ๆ มาใช้ในการตรวจสอบ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3.4 ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมและการประเมินผลตนเอง เช่น มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นให้มีการประชุมร่วมของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และผู้ตรวจสอบภายใน หลังการตรวจสอบเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขและรับทราบข้อบกพร่อง และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับผู้ปฏิบัติงานจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับสูง ตามลำดับดังนี้

4.1 ด้านการลดโอกาสที่จะเกิดความสูญเสียจากการดำเนินงาน เช่น การตรวจสอบภายในช่วยให้เกิดมาตรการและวิธีการในการรับรู้หรือบริหารความเสี่ยง เพื่อลดผลกระทบมหาวิทยาลัยให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เป็นต้น

4.2 ด้านการควบคุมภายในที่ดี เช่น มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมช่วยให้คณะกรรมการและผู้บริหารได้ตระหนักถึงความเสี่ยงที่สำคัญ ตลอดจนข้อเสนอแนะวิธีป้องกันการประทุมิชอบหรือการทุจริต และลดความเสี่ยง มีการสอบทานขอบเขตและแผนการตรวจสอบ เป็นต้น

4.3 ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เช่น มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

4.4 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เช่น มหาวิทยาลัยมีประเมินและวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรและผลการปฏิบัติงานอย่างเที่ยงธรรม เป็นกลางและมีมาตรฐาน สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับมหาวิทยาลัย เป็นต้น

6. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ดังนี้

1) ศึกษาเปรียบเทียบ ผลกระทบเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลและด้านการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1.1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นสมมติฐานที่ 1 จึงยอมรับได้รับการสนับสนุน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Nantawan Wannadee (2545) ได้วิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน สถานภาพสมรส หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาการทำงานแตกต่างกันไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Supot Suntornpornsilp (2546) ศึกษาการได้รับการยอมรับการตรวจสอบภายในในทัศนะของผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย มีทัศนะว่า เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันได้รับการยอมรับจากผู้รับการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้นอายุงานในวิชาชีพ ซึ่งมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันยังได้รับการยอมรับจาก

ผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุงานในวิชาชีพและตำแหน่งงานซึ่งมีความแตกต่างกัน

1.2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2, 3, 4, 7 และ 8 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน สถานภาพแตกต่างกัน ระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกัน ตำแหน่งงานในปัจจุบันแตกต่างกัน และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ต่างกันหรือไม่ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน สถานภาพแตกต่างกัน ระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกัน ตำแหน่งงานในปัจจุบันแตกต่างกัน และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแตกต่างกัน ดังนั้น สมมติฐานที่ 2, 3, 4, 7 และ 8 จึงยอมรับได้รับการสนับสนุน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Supot Suntornpornsilp (2545) ได้วิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน สถานภาพสมรส หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาการทำงานแตกต่างกันไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ต่างกันหรือไม่ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแตกต่างกัน ดังนั้น สมมติฐานที่ 5 จึงยอมรับได้รับการสนับสนุน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Supot Suntornpornsilp (2545) ศึกษาการได้รับการยอมรับการตรวจสอบภายในในทัศนะของผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย มีทัศนะว่า เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันได้รับการยอมรับจากผู้รับการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้นอายุงานในวิชาชีพ ซึ่งมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันยังได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุงานในวิชาชีพและตำแหน่งงานซึ่งมีความแตกต่างกัน

1.4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ต่างกันหรือไม่ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกันมีความ

คิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแตกต่างกัน ดังนั้น สมมติฐานที่ 6 จึงยอมรับได้รับการสนับสนุน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุพจน์ สุนทรพรศิลป์ ศึกษาการได้รับการยอมรับการตรวจสอบภายในในทัศนะของผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย มีทัศนะว่า เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันได้รับการยอมรับจากผู้รับการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้นอายุงานในวิชาชีพ ซึ่งมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันยังได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุงานในวิชาชีพและตำแหน่งงานซึ่งมีความแตกต่างกัน

1.5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 9 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในปัจจุบันแตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ต่างกันหรือไม่ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในปัจจุบันแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไม่แตกต่างกัน ดังนั้น สมมติฐานที่ 9 จึงไม่ยอมรับไม่ได้รับการสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Supot Suntornpornsilp (2545) ได้วิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ หน้าที่ปัจจุบันแตกต่างกันไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

1.6 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 10, 11, 12, และสมมติฐานที่ 13 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้หน่วยวิเคราะห์ทั้งหมดจากผู้ตอบแบบสอบถาม หรือ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบรวม พบว่า ปัจจัยด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ทุกด้านมีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานได้รับการสนับสนุน ปัจจัยด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ ด้านการพัฒนางานตรวจสอบให้ทันสมัยและตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร (H10) เป็นตัวแปรอิสระที่ไม่มีอิทธิพลหรือไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมและการประเมินผลตนเอง (H12) และด้านการตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ (H13) เป็นตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลทางบวกหรือมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยง (H11) เป็นตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลทางลบหรือมีผลกระทบเชิงลบต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ 10, 11, 12 และ 13 สอดคล้องกับ

ผลงานวิจัยของ Tanapakorn Hattasilp (2556) ได้วิจัยผลกระทบของกลยุทธ์การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จของการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออก - เฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การตรวจสอบภายในสมัยใหม่ ด้านการพัฒนางานให้ทันสมัยและตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กรมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จของการตรวจสอบภายในโดยรวม สอดคล้องกับแนวคิดการตรวจสอบสมัยใหม่ของ Ussana Patramontree (2558) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน ด้านหนึ่งคือ การพัฒนางานให้ทันสมัยและตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร การตรวจสอบสมัยใหม่เน้นการให้สารสนเทศต่อคณะกรรมการองค์กร คณะกรรมการตรวจสอบฝ่ายบริหารและผู้บริหาร การตรวจสอบแบบนี้ กล่าวกันว่าผู้ตรวจสอบต้องคิดเยี่ยงผู้บริหาร และควรเสนอรายงานในเรื่องที่เป็นสาระสำคัญในการบริหารปรับปรุงงาน ไม่ใช่รายงานการผิดระเบียบในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือรายงานความผิดพลาดด้านการเงินและบัญชี และสอดคล้องกับแนวคิดของ Jantana Sakhakorn ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้การตรวจสอบภายในประสบความสำเร็จ ว่าการประกอบวิชาชีพตรวจสอบภายในที่ประสบความสำเร็จเกิดจากปัจจัย จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีความกระตือรือร้นตื่นตัวในการทำงานและพัฒนางาน พิจารณาและทบทวนตนเองอยู่เสมอว่าได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างน้อยเพียงใด ติดตามสารสนเทศข่าวสารทางเศรษฐกิจ สังคม และธุรกิจอยู่เสมอ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุด ควรศึกษาและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และมาตรฐานการตรวจสอบภายใน เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานของหน่วยตรวจสอบภายในสามารถดำเนินการได้เต็มศักยภาพ โดยจะต้องมีผู้บริหารที่เชื่อมั่น และเข้าใจการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในว่าเพิ่มมูลค่า ช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2. การดำเนินงานของหน่วยตรวจสอบภายในที่ควรเร่งดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุงที่สุด ผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยควรมีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยตรวจสอบภายใน ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ทั้งการวางแผน และการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรต้องพัฒนาเสริมสร้างทักษะบุคลากรให้เกิดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้เกิดการยอมรับ

4. การบริหารจัดการโครงสร้างและงบประมาณของหน่วยตรวจสอบภายในที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุด ควรมีโครงสร้างขึ้นตรงกับผู้บริหารสูงสุด และงบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและพัฒนางานตรวจสอบภายใน มีความเป็นอิสระ

5. ลักษณะของงานตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิผลจะต้องมีลักษณะการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพจะต้องช่วยให้เพิ่มมูลค่า ปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กร รายงานผลการตรวจสอบเป็นที่ยอมรับ น่าเชื่อถือ นำไปปรับปรุงใช้ประโยชน์ได้จริง และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อจำกัดในงานวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาความคิดเห็นเฉพาะผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในและผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี พัสดุ และตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเท่านั้น โดยในปัจจุบันมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่ประกาศผ่านร่าง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้วจำนวน 20 แห่ง ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่สามารถนำไปอ้างอิงเป็นบทสรุปทั่วไประบบอื่นได้ อีกทั้งในการนำผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานจริง ย่อมต้องพิจารณาถึงปัจจัยและบริบทอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรให้ความสำคัญของปัจจัยด้านการตรวจสอบภายในสมัยใหม่ทุกด้าน เนื่องจากจากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งจะช่วยปรับปรุงพัฒนาการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรให้ความสำคัญกับการรายงานผล การประเมินและการวิเคราะห์ความเสี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือสูญเสียของทรัพยากร เพื่อให้การบริหารดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายขอบเขตผู้ตอบแบบสอบถามหรือประชากรในตำแหน่งอื่น ๆ ภายในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เช่น ผู้บริหารและพนักงานในกลุ่มงานวิจัย ทุกสาขา อาทิเช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านวิชาการ ด้านการศึกษา ฯลฯ โดยแบบสอบถามควรที่จะกำหนดขึ้นเฉพาะด้าน และควรศึกษาจากหน่วยงานตรวจสอบภายในแหล่งอื่น ๆ ด้วย เป็นหน่วยงานที่มีการดำเนินลักษณะคล้ายคลึงกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันอุดมศึกษาสังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นต้น

References

- Jantana Sakhakorn.(2557). **Nipanhon Chokchaichana and Silpaporn Srichanpetch, Internal Control and Audit.** (1st ed.). Bangkok: P.P.N.Press.
- Nantawan Wannadee. (2545). Factors Affecting Duty Performance of Internal Auditing Personnel of Ministry of Education (**Master's thesis**). Nonthaburi: Sukhothaitammarat open University.
- Phuriwat Punyawuthiprida. (2556). Legal Measures Concerning Guarantee and Protection of Disabled Persons' Rights on Performance and Working to Employers. **Journal of MCU Social Science Review**, 2(2), 178 – 192.
- Supot Suntornpornsilp. (2546) .Internal Auditing Acceptance in The View of Members of Internal Auditing Association of Thailand (**Master's Thesis**). Bangkok: Srinakarinvirot University,
- Tanapakorn Hattasilp. (2556). Effects of New Internal Audits Towards the Success of New Internal Audit of Local Administrative Organizations in Northeast Region (**Master's Thesis**). Mahasarakam: Mahasarakam University.
- Ussana Patramontree. (2558). **New Internal Audit.** (4th edition), Bangkok: Jamjuree Products.